

Vraag nr. 30
van 29 november 2000
van mevrouw ANN DE MARTELAER

Jodiumtekort – Maatregelen

In een Europees wetenschappelijk tijdschrift voor endocrinologie, beschrijven professor Delange en zijn medewerkers een studie over het opvallende en alarmerende gebrek aan jodium bij de Belgen, wat wordt opgespoord via onder andere urineonderzoek.

Jodium is een sporenelement met een belangrijke rol in het metabolisme door tussenkomst in de vorming van schildklierhormonen. Een tekort aan jodium in het lichaam leidt tot jodiumdeficiëntieziekten, zoals aantasting van de schildklierfunctie, mentale achterstand, vermindering van de vruchtbaarheid, verhoging van de perinatale en de infantiele mortaliteit.

Zwangere vrouwen en jonge kinderen zijn de kwetsbaarste groep. De fysiologische behoefte per dag bedraagt voor een baby tot 12 maanden : 5 mg ; voor een kind tussen 1 en 6 jaar : 9 mg ; voor een kind tussen 7 en 12 jaar : 12 mg ; voor personen boven de 12 jaar : 15 mg ; bij zwangerschap en borstvoeding : 20 mg.

Uit de laatste onderzoeken met de zogenaamde thyromobiël blijkt dat de aanvoer van jodium duidelijk onder het aanbevolen strikte minimum van 10 mg per dag blijft. Dit tekort wordt vooral toeschreven aan inadequate voedingsgewoonten.

1. In welke mate is de minister op de hoogte van dit probleem ?
2. Welke maatregelen worden genomen of in het vooruitzicht gesteld ?

Antwoord

Jodium is een essentieel element voor de aanmaak van het schildklierhormoon. Onder meer uit de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde studie blijkt inderdaad dat de jodiumaanvoer bij onze bevolking, gematigd maar blijvend, beneden de behoeften ligt. Dit is evenwel geen specifiek Belgisch probleem, wel integendeel. Wereldwijd zouden ongeveer een miljard mensen potentieel risico lopen op jodiumtekort, vooral dan in Azië en Afrika. In Europa wordt het aantal geschat op 30 miljoen.

Voor ik de specifieke vragen van de Vlaamse volksvertegenwoordiger beantwoord, zou ik haar eerst willen wijzen op een typefout in haar vraag. De aanbevolen dagelijkse jodiumtoevoer voor volwassenen en voor zwangere en borstvoeding gevende vrouwen bedraagt respectievelijk 150 µg/dag en 200 µg/dag, en niet 15 µg/dag en 20 µg/dag (µg : microgram – red.).

1. Ik ben van het door de Vlaamse volksvertegenwoordiger geschetste probleem op de hoogte.

In het advies van de Hoge Gezondheidsraad, Onderafdeling IV/1-2 : Menselijke voeding – Nationale Raad voor de Voeding van 30 september 1998 werd trouwens reeds gewezen op het feit dat de jodiumvoorziening in ons land in geringe mate beneden de gemiddelde behoeften van de bevolking ligt.

2. De kwaliteit van onze voeding en het gebruik van additieven is een federale materie. Ik zal evenwel niet nalaten dit dossier bij ons geregeld overleg onder de aandacht te brengen van mijn federale collega bevoegd voor Volksgezondheid, Magda Aelvoet. Op dit ogenblik worden bij mijn weten nog geen speciale extra maatregelen genomen om het jodiumtekort bij onze bevolking terug te dringen.

Bij de preventie van jodiumtekort kunnen diverse denkpistes worden bewandeld.

- Jodiumtoevoeging aan keukenzout en aan keukenzoutvervangende mineraalmengsels is de meest gebruikte preventiemaatregel. Deze aanpak is als aanbeveling ook terug te vinden in documenten van de Wereldgezondheidsorganisatie. Bij de promotie van deze maatregel moet evenwel rekening worden gehouden met het toch al te hoge zoutgebruik van de bevolking.
- Gebruik van jodiumhoudend zout voor brood en broodvervangers, voor industrieel bereide voedingswaren en/of voor het pekeln van vleeswaren is een hierbij nauw aansluitende maatregel.
- Toevoeging van jodium aan het voer van runderen zodat het jodiumgehalte van melk wordt verhoogd, zou ook kunnen. Uiteraard veronderstelt dit dan ook een voldoende hoge consumptie van melk.
- De jodiumtoevoer kan ook worden bevorderd door een verhoogde consumptie van

zeevis en ander zeevoedsel. Wel is het zo dat het jodiumgehalte daalt bij de bereiding van eetwaren, zo'n 20 % bij grillen en tot bijna 60 % bij koken. Tweemaal per week gebakken of gestoomde zeevis eten, kan dus worden aanbevolen.

- In specifieke situaties kan ook het aanbevelen van het gebruik van jodiumsupplementen tijdens de zwangerschap een plaats hebben. Dit dient evenwel te gebeuren onder deskundige begeleiding.

In tegenstelling tot wat soms wordt gedacht, zijn zeezout of zeelucht geen goede jodiumbron.

Anderzijds dient er ook op te worden gewezen dat het invoeren van jodium in de voedingsketen geleidelijk en op gecontroleerde wijze dient te gebeuren, teneinde de aanbevolen voedingshoeveelheden niet te overschrijden.